

Wyjaśnienie Ministerstwa Finansów dotyczące „jednoznacznej nazwy na paragonie fiskalnym” (wersja uwzględniająca wyjaśnienia Ministerstwa Finansów z dnia 9 sierpnia 2013 r.)

Odpowiadając na wątpliwości podatników dotyczące obowiązku umieszczania na paragonie fiskalnym nazwy towaru lub usługi pozwalającej na jednoznaczną ich identyfikację, Ministerstwo Finansów uprzejmie informuje.

Z dniem 1 kwietnia 2013 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 marca 2013 r. w sprawie kas rejestrujących (Dz. U. poz. 363). Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 6 tego rozporządzenia, paragon fiskalny zawiera m.in. nazwę towaru lub usługi pozwalającą na jednoznaczną ich identyfikację.

Nazwy, uwzględniające „jednoznaczne” identyfikowanie oferowanych towarów i usług (oraz sposób przyporządkowania stawki podatku do nazwy towarów i usług), określa sam podatnik uwzględniając asortyment sprzedawanych towarów i usług. Sposób dokonywania jednoznacznej identyfikacji towaru lub usługi jest w dużej mierze uzależniony od specyfiki prowadzonej przez podatnika działalności gospodarczej, przy czym należy pamiętać, iż w świetle § 5 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania (Dz. U. Nr 212, poz. 1338, z późn. zm.), liczba znaków dla nazwy towarów w kasie musi być nie mniejsza niż 12 i przepisy nie wykluczają stosowania skrótów (praktyka potwierdza, że podatnicy korzystają z tej możliwości).

Podatnik powinien użyć oznaczenia nazw towarów i usług do oferowanego asortymentu tak, aby do użytej nazwy towaru i usługi możliwe było przyporządkowanie odpowiedniej stawki podatku i aby użyta nazwa była zgodna z będącym przedmiotem obrotu towarem i usługą, przy czym wprowadzony w przepisie §8 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia z 2013 r. wymóg „jednoznaczności” wyłącza możliwość stosowania nazw grup towarów. Oznacza to, że podatnik stosujący nazewnictwo spełniające wymóg „jednoznaczności”, o którym mowa w przepisie §8 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia, zamiast posługiwać się takimi określeniami (właściwymi dla nazwy określonych grup towarów) jak warzywa/owoce, pieczywo, nabiał, napoje alkoholowe, powinien stosować nazwy jak np. pomidory, jabłka (w grupie warzywa/owoce), chleb, bułka (w grupie pieczywo), ser żółty, mleko (w grupie nabiał), piwo, wino, wódka (w grupie napoje alkoholowe).

Jak wskazano wyżej sposób „jednoznacznego” identyfikowania towarów i usług jest ściśle związany z asortymentem towarów i usług, jakie podatnik oferuje. Podatnik dokonujący sprzedaży jednej (lub kilku) odmian pomidorów może zaprogramować w kasie nazwę np. „pomidor” dla oferowanych tego typu towarów. Stosowanie jednej nazwy jest dozwolone również wtedy, gdy towary są oferowane po różnych cenach (np. różna cena danego towaru za kilogram), z zastrzeżeniem przypadku, gdy podatnik ma w swojej ofercie towary objęte różnymi stawkami podatku VAT np. pomidory (suszone) – objęte 8% stawką podatku VAT oraz pomidory na gałązce – objęte 5% stawką podatku VAT, czy chleb o przedłużonej trwałości – objęty stawką 8 % oraz chleb z terminem przydatności do spożycia nie dłuższym niż 14 dni – objęty 5 % stawką podatku VAT.

W tym miejscu należy również zauważyć, że podatnicy świadczący usługi (dokonujący szeregu czynności składających się na dostawę towaru) mogą przy określaniu nazwy usługi (towaru) wykorzystywać nazewnictwo stosowane przez siebie przy tworzeniu zasad odpłatności (cennika). Tym samym, przykładowo w przypadku podatnika prowadzącego

kwiaciarnię stosowane nazwy będą zależały od samej oferty tego podatnika (oferta może ograniczać się do sprzedaży bukietów lub pojedynczych kwiatów, a może również obejmować dekorację sal balowych, samochodów itp.). Przy określaniu nazwy towaru (usługi) można, jak wskazano wyżej, wykorzystywać nazewnictwo stosowane przy tworzeniu danego cennika. Tym samym, jeżeli dany podatnik w swoim cenniku wyróżnia np. pozycję bukiet ślubny (w stosunku do innych bukietów), to określając nazwę dla potrzeb stosowania kasy rejestrującej może on wykorzystać taką nazwę (ewentualnie ze stosownym rozszerzeniem, jeżeli w cenniku rozróżnia tego rodzaju bukiety). Zważywszy, że ewidencjonowaniu przy zastosowaniu kasy rejestrującej podlega dany towar (lub usługa), którym, w przypadku sprzedaży kwiatów w kwiaciarni, jest pewien produkt finalny, składający się z wielu komponentów, nie ma konieczności i uzasadnienia wyliczania wszystkich jego elementów składowych.

Podkreślić w tym miejscu należy, że opisane wyżej zasady dotyczące stosowania nazewnictwa spełniającego wymóg jednoznacznego identyfikowania towarów i usług, nie wykluczają stosowania przez podatników nazewnictwa zapewniającego bardziej szczegółowe rozróżnienie towarów. Stosowanie jednak na tyle rozbudowanego nazewnictwa (obejmującego, w przypadku towaru takiego jak mleko wskazania dotyczących przykładowo producenta, objętości, zawartości tłuszczu itp.) ma dla podatników, zważywszy na treści § 8 ust. 2 zdanie 2 w zw. z ust. 1 pkt 6 rozporządzenia z 2013 r., charakter fakultatywny.

Jednocześnie jednak dokonując interpretacji § 8 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia z 2013 r. należy mieć na uwadze stosowne przepisy zawarte w Rozdziale 5. Zgodnie z § 35 ww. rozporządzenia podatnicy użytkujący kasy, które zostały nabyte w okresie ważności:

- 1) decyzji ministra właściwego do spraw finansów publicznych wydanej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania,
 - 2) potwierdzenia, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy, wydanego po dniu 1 września 2011 r.
- mogą je nadal stosować do prowadzenia ewidencji po upływie tego okresu, pod warunkiem że kasy te zapewniają prawidłowość rozliczeń podatnika.

Zgodnie natomiast z § 36 rozporządzenia z 2013 r. podatnicy użytkujący kasy, o których mowa w § 35 oraz art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach (Dz. U. Nr 64, poz. 332), nieposiadające możliwości technicznych spełnienia wymagań określonych w rozdziale 2 (rozdział ten obejmuje m. in. § 8 tego rozporządzenia, czyli przepis stanowiący o „jednoznacznej identyfikacji” tego rozporządzenia) stosują te przepisy odpowiednio.

Dokonując zatem interpretacji § 8 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia z 2013 r. stanowiącego o konieczności jednoznacznej identyfikacji towarów i usług należy mieć na uwadze § 36 tego rozporządzenia, gdyż na mocy tego przepisu, przepis o jednoznacznej identyfikacji towarów i usług podatnicy użytkujący kasy nieposiadające możliwości technicznych spełnienia wymagań w nim określonych stosują odpowiednio (tzn. stosują przepis § 8 ust. 1 pkt 6 z uwzględnieniem możliwości technicznych kasy).

Z łącznej analizy obu przepisów wynika zatem, że stosowana przez podatnika kasa rejestrująca (system kasowy) i jej możliwości techniczne (w kontekście prowadzonej przez podatnika działalności, w szczególności jej zakresu) mogą mieć istotny wpływ na wymagania,

co do sposobu identyfikacji towarów i usług, w tym znaczeniu, że brak możliwości technicznych będzie skutkować mniej szczegółowym prowadzeniem identyfikacji (tj. dostosowanym do możliwości kasy).

W tym względzie należy zauważyć, że w praktyce podatnicy dysponują różnymi urządzeniami fiskalnymi np. drukarkami fiskalnymi, jak też kasami rejestrującymi o nieskomplikowanej konstrukcji i o znacznie ograniczonych możliwościach technicznych.

Tym samym bardzo często podatnicy prowadzący działalność gospodarczą na szerszą skalę (obejmujący w swojej ofercie dużą liczbę różnorodnych towarów i usług) wykorzystują do jej prowadzenia ww. drukarki fiskalne, z drugiej strony natomiast podatnicy prowadzący działalność gospodarczą na małą skalę (mający w swojej ofercie niedużą liczbę towarów i usług) wykorzystują stosunkowo proste kasy rejestrujące. W takich przypadkach nie powinno być problemów z jednoznaczną identyfikacją, a co za tym idzie nie pojawi się konieczność „odpowiedniego” stosowania przepisu § 8 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia z 2013 r.

W przypadku jednak podatników stosujących prostsze modele kas rejestrujących w niektórych rodzajach działalności (gdzie np. występuje duża gama oferowanych towarów, częste rotacje towarów itp.) konieczność „odpowiedniego” stosowania ww. przepisu § 8 ust. 1 pkt 6 (tj. dostosowanego do możliwości) może się pojawić.

Przypadek taki może mieć miejsce np. w sytuacji gdy asortyment towarów u danego podatnika jest większy niż liczba dostępnych pozycji w bazie towarowej kasy rejestrującej, którą podatnik wykorzystuje w prowadzonej działalności gospodarczej. W takiej sytuacji podatnik stosuje przepis dotyczący jednoznacznego identyfikowania towarów odpowiednio, co oznacza, że dostosowuje stosowane przez siebie nazewnictwo do liczby dostępnych pozycji w bazie towarowej kasy rejestrującej. Nie wystąpi jednak u niego, w związku z nowymi przepisami, konieczność wymiany kasy rejestrującej. Podobnie w przypadku podatników prowadzących działalność taką jak np. kiosk przy wykorzystaniu prostych kas rejestrujących (specyfika prowadzonej działalności związana z szeroką gamą różnorodnych oferowanych towarów klientowi, który często kupuje pojedyncze towary i chce być szybko obsłużony) spowoduje, że podatnik będzie stosował przepis o jednoznacznej identyfikacji odpowiednio. Jest zatem zrozumiałe, że taki podatnik zapewni inny poziom szczegółowości nazwy towarów na paragonie niż podatnik prowadzący taką samą działalność, lecz stosujący do ewidencji system komputerowy np. wykorzystujący funkcje kodów kreskowych.

Również w sytuacji, gdy podatnicy, którzy nie dysponują kasą rejestrującą o odpowiednich możliwościach technicznych pozwalających na częstą zmianę asortymentu oferowanych towarów lub usług, powinni dostosować używane nazewnictwo do specyfiki prowadzonej działalności gospodarczej poprzez stosowanie przepisu § 36 ww. rozporządzenia z 2013 r. odpowiednio.

Podatnicy nie są zatem obowiązani, w związku z doprecyzowaniem ww. przepisów w zakresie nazwy towaru lub usługi, wymieniać „stare” kasy na nowe, czy też zaopatrywać się w dodatkowe urządzenia służące do jednoznacznej identyfikacji towarów lub usług, gdyż brak odpowiednich możliwości technicznych w „starych” kasach nie powoduje, że nie mogą być one stosowane dla rozliczeń podatkowych. Jeśli natomiast podatnik uznałby, że jakaś dodatkowa funkcja oferowana w nowych kasach byłaby atrakcyjna dla niego biznesowo – wówczas podatnik może wymienić „starą” kasę na tę nową – jest to jednak decyzja podatnika.

